

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 71 0 К 291983 24 Квлз
Бања Лука, 22.07.2024. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Даниеле Миловановић као предсједнице вијећа, Обрена Бужанина, др Вељка Икановића, Душка Бојовића и Љиљане Бошњак-Глизијан као чланова вијећа, уз учешће записничара Соње Матић, у кривичном предмету против осуђеног З.Р. због кривичног дјела оштећење и одузимање туђе ствари из члана 240. став 1. Кривичног законика Републике Српске, одлучујући о захтјеву за заштиту законитости браниоца осуђеног, адвоката Жељка Шурлана из Бања Луке, против правоснажне пресуде Окружног суда у Бањалуци број 71 0 К 291983 23 Кж 2 од 30.10.2023. године и Основног суда у Бањалуци број 71 0 К 291983 22 К 2 од 30.03.2023. године, у сједници вијећа одржаној дана 22.07.2024. године, донио је

ПРЕСУДУ

Одбија се као неоснован захтјев за заштиту законитости браниоца осуђеног З.Р., поднесен против правоснажних пресуда Окружног суда у Бањалуци број 71 0 К 291983 23 Кж 2 од 30.10.2023. године и Основног суда у Бањалуци број 71 0 К 291983 22 К 2 од 30.03.2023. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Бањалуци број 71 0 К 291983 22 К 2 од 30.03.2023. године, која је потврђена пресудом Окружног суда у Бањалуци број 71 0 К 291983 23 Кж 2 од 30.10.2023. године, оглашен је кривим оптужени З.Р. због кривичног дјела оштећење и одузимање туђе ствари из члана 240. став 1. Кривичног законика Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 64/17, 15/21, 89/21 и 73/23, у даљем тексту: КЗ РС), и осуђен на новчану казну у износу од 300,00 (три стотине) КМ коју је обавезан платити у року од три мјесеца по правоснажности пресуде уз упозорење да уколико у том року не плати новчану казну суд ће наредити њено принудно извршење, а уколико новчана казна не буде наплаћена ни путем принудног извршења у року од једне године, суд ће донијети одлуку тако што ће сваких започетих 50 КМ новчане казне замијенити са даном затвора. Оштећени В.Б. је са имовинскоправним захтјевом за накнаду штете у цијелости упућен на парницу, а оптужени је обавезан да том суду надокнади трошкове кривичног поступка у износу од 250 КМ на име судског паушала.

Против тих пресуда захтјев за заштиту законитости (у даљем тексту: Захтјев) благовремено је поднио бранилац осуђеног, адвокат Жељко Шурлан из Бања Луке због

повреде Кривичног Закона РС, повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП-а и повреде права на правичан поступак из члана 6. став 1. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, с приједлогом да Врховни суд усвоји Захтјев и укине побијане пресуде.

Овај суд је у смислу одредбе члана 353. став 1. Закона о кривичном поступку Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број: 53/12, 91/17, 66/18 и 15/21, у даљем тексту: ЗКП РС) примјерак Захтјева са списима предмета првостепеног суда доставио на одговор републичком јавном тужиоцу, а у одговору на Захтјев републички јавни тужилац Светлана Бијелић је оспорила основаност захтјева и предложила да се исти одбије у смислу одредбе члана 355. ЗКП РС.

Приликом одлучивања о Захтјеву, овај суд се, примјеном одредби члана 354. ЗКП РС ограничио на испитивање само оних повреда закона на које се позвао подносилац Захтјева, те је одлучено као у изреци ове пресуде из слиједећих разлога:

Захтјев за заштиту законитости се, у смислу одредбе члана 350. став 1. ЗКП РС, може поднијети против правоснажне пресуде само у случајевима повреде Кривичног закона, те повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС (која се манифестује у повреди права на одбрану), а уз ограничења прописана у ставу 2. и ставу 3. овог члана. Ограничењима из става 2. цитиране законске одредбе искључена је могућност улагања овог правног лијека ако није изјављена жалба на првостепену пресуду, као редовни правни лијек, те ако наведене повреде материјалног и процесног закона нису биле изнесене у жалби (осим ако се ради о повреди учињеној у жалбеном поступку). Ограничењима из става 3. исте законске одредбе искључена је могућност улагања овог правног лијека против пресуде Врховног суда донесене у трећем степену.

У конкретном случају, Захтјевом се правоснажна пресуда побија по оба означена законска основа предвиђена одредбом члана 350. став 1. ЗКП РС, а ове повреде су биле изнесене и у жалби браниоца осуђеног на првостепену пресуду.

Поведа одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС у виду повреде права на одбрану, према разлозима у образложењу Захтјева је почињена од стране првостепеног суда на начин што је одбијен доказни приједлог одбране за саслушање свједока П.К. о алибију оптуженог, а од стране другостепеног суда та повреда је почињена на начин што је тај суд одбио жалбу осуђеног (којом је указао на наведену повреду од стране првостепеног суда) са образложењем да „је објективним доказима доказано да П.К. није могао боравити око 18:30 часова у кући оптуженог, па самим тим ни дати исказ релевантан за овај кривични поступак“.

На аргументима Захтјева изнесеним у његовом образложењу не може се заснивати тврдња да је побијана правоснажна пресуда донесена уз битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС, која се манифестује у повреди права на одбрану осуђеног, учињену у првостепеном и другостепеном поступку, а из које повреде одредаба кривичног поступка се Захтјевом изводи и тврдња о повреди члана 6. Европске конвенције о заштити људских права и основних слобода, на коју се Захтјев позива у уводу али је кроз образложење експлицитно не конкретизује.

Наиме, према одредбама члана 278. став 2. ЗКП РС (на које одредбе се позива и побијана другостепена пресуда у својим разлозима) суд има дискреционо овлаштење да

одбије извођење понуђеног доказа када оцјени да је непотребан и закључи да чињенице које странке или бранилац желе да докажу немају значаја за предмет. Овакво законско ограничење права на извођење доказа је, према пракси Европског суда за људска права, конзистентно са одредбама члана 6. став 3. тачка д) Европске конвенције, међутим да би примјена овог ограничења била у складу са цитираном одредбом Европске конвенције, суд је у обавези да у образложењу пресуде наведе разлоге због којих је одлучио да не прихвати поједине доказне приједлоге (*пресуда Видал против Белгије од 22. априла 1992. године*), а ова обавеза суда недвосмислено произлази и из одредбе члана 304. став 7. ЗКП РС у погледу свих неприхваћених доказних приједлога странака.

У конкретном случају првостепени суд је у образложењу своје пресуде (страница 2. пасус 3.) навео разлоге због којих је одбио наведени доказни приједлог одбране за саслушање свједока П.К., наводећи да би његово саслушање водило одуговлачењу кривичног поступка пошто исти има пребивалиште у Р. Х и исти је одбијао да се одазове на судске позиве, а по оцјени тог суда његов исказ би био демантован уложеним актом Граничне полиције од 29.12.2022. године из којег је видљиво да поменути свједок није могао дана 09.05.2018. године око 18:30 часова бити у мјесту К. општина Л. у кући оптуженог пошто се исти налазио у Р. Х. Дакле, првостепени суд је у разлозима пресуде образложио због чега је одбијен приједлог одбране да се саслуша свједок П.К., па се слиједом тога овај приговор Захтјева (којим оспорава валидност датих разлога у образложењу првостепене пресуде за неприхватање доказног приједлога одбране) не може подвести под повреду права на одбрану као битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС јер је од пресудног значаја, посматрано с аспекта права на одбрану, то да ли је суд образложио из којих разлога није прихватио тај доказни приједлог.

Надаље, када су у питању одлуке суда више инстанце (с обзиром на природу одлуке), према стандарду усвојеном кроз праксу Европског суда за људска права, довољно је да образложење одлуке садржи слагање са утврђењем нижестепеног суда, тако што ће виши суд у образложење своје одлуке инкорпорирати или упутити на разлоге из образложења нижестепеног суда, или на други начин указати да се слаже с њима (види Европски суд, Гарциа Руиз против Шпаније, 1999-I). Суштински захтјев, када се ради о одлуци вишег суда, је да виши суд укаже на то да је размотрио питања истакнута у жалби која су била од суштинског значаја (Европски суд, Хелле против Финске, 1997-VIII, 26 EHRR 159) и да жалбу није одбио прије него што ју је претходно размотрио (Европски суд, Линднер I Хаммермауер против Румуније, ХУДОЦ [2002]).

Из образложења побијане другостепене пресуде произлази да је другостепени суд у образложењу своје пресуде претходно интерпретирао садржај наведеног жалбеног приговора, који захтјев апострофира, а потом приговор оцијенио као неоснован, те се сагласио са разлозима првостепене пресуде због којих је одбијен приједлог одбране за саслушање свједока П.К. па је те разлоге инкорпорирао у детаљно образложење своје пресуде, те је при томе дао и додатне аргументе (страница 2.) у прилог правилности одлуке првостепеног суда о одбијању приједлога одбране за саслушање наведеног свједока. Па како то представља прихватљив методолошки приступ образлагања одлука другостепених судова у смислу правних стандарда изражених у цитираним одлукама Европског суда, те како из образложења побијане другостепене пресуде несумњиво произлази да је другостепени суд прије доношења одлуке о жалби размотрио све

релевантне жалбене приговоре, онда нема мјеста тврдњи Захтјева о учињеној повреди права на одбрану у жалбеном поступку.

Повреда Кривичног законика није конкретизована на неки од облика из члана 312. ЗКП РС, међутим разлозима у образложењу Захтјева се указује на повреду предвиђену под тачком а) цитиране законске одредбе, тврдњом да висина штете као битно обиљежје кривичног дјела из члана 240. став 1. КЗРС није доказана, па се с обзиром на то, примјеном начела *in dubio pro reo* има сматрати да је она „незнатна“, услед чега, по становишту Захтјева, треба примјенити одредбу члана 25. КЗ РС (Занемарљиво опасно дјело) по којој предметно дјело за које је оптужени осуђен није кривично дјело. Осим тога Захтјев истиче да је погрешном оцјеном проведених доказа на главном претресу и то прописа који се односе на прелазак границе БиХ (Закон о граничној контроли, Правилник о начину вођења граничних провјера и уноса података у путне исправе, Правилник о начину вођења и кориштења службених евиденција о странцима и Одлука о визама), акта Граничне полиције БиХ од 29.12.2020. године, акта МУП-а Републике Хрватске од 19.09.2022. године, исказа свједока М.К., А.Р. и М.Ђ., извео погрешан закључак у погледу чињенице да свједок П.К. није био у кући оптуженог дана 09.05.2018. године (дан критичног догађаја) у вечерњим сатима.

На наведеним аргументима Захтјева се не може заснивати тврдња да је побијаном правоснажном пресудом учињена повреда Кривичног законика на штету оптуженог у одредбама члана 312. тачка а) ЗКП РС.

Повреда Кривичног законика као основ за подношење овог ванредног правног лијека против правоснажне пресуде, у смислу цитираних одредби члана 350. ЗКП РС, подразумјева да су у тој пресуди потпуно и правилно утврђене одлучне чињенице, а да је правилном примјеном закона на такву чињеничну основу, требало донијети другачију пресуду. Закон не предвиђа могућност побијања правоснажне пресуде овим ванредним правним лијеком због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, а слиједом тога повреда Кривичног законика, као законски разлог за овај правни лијек, се не може градити на тези о мањкавој чињеничној основи пресуде. Дакле, позивање на повреду Кривичног законика, када је овај ванредни правни лијек у питању, је могуће само уз пуно респектовање чињеничних утврђења побијане пресуде на којима су засновани закључци у погледу правних питања, посматрано с аспекта постојања кривичног дјела и кривичне одговорности оптуженог.

Наведени приговори Захтјева су у суштини чињеничног карактера, јер се њима првенствено настоји ревидирати утврђено чињенично стање у правоснажној пресуди за чињенице од одлучног значаја, на начин који би довео до другачије правне оцјене тако измјењене чињеничне основе, а која би резултирала доношењем пресуде којом се осуђени ослобађа оптужбе да је починио предметно кривично дјело, па како се повреда Кривичног законика, као законски разлог за овај правни лијек, у смислу цитираних одредби члана 350. ЗКП РС, не може изводити из приговора о мањкавости чињеничне основе побијане пресуде, то се на наведеним аргументима не може заснивати тврдња Захтјева да је побијаном пресудом на штету осуђеног повријеђен Кривични законик.

Из изнијетих разлога, овај суд налази да поднесени Захтјев браниоца осуђеног није основан, јер повреде закона на које се позива подносилац Захтјева нису учињене, на што се и у одговору републичког јавног тужиоца на тај Захтјев правилно указује, ради чега је у смислу одредбе члана 355. ЗКП РС одлучено као у изреци, тако што је Захтјев, као неоснован, одбијен.

Записничар
Соња Матић

Предсједница вијећа
Даниела Миловановић

Тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Биљана Аћић